KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.5.2021 r.
COM(2021) 237 final

2021/0121 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu w sprawie wniosku Unii Europejskiej o przedłużenie zwolnienia WTO umożliwiającego przyznanie autonomicznych preferencji handlowych Bałkanom Zachodnim

UZASADNIENIE

1. PRZEDMIOT WNIOSKU

Celem niniejszego wniosku jest określenie stanowiska, jakie należy zająć w imieniu Unii na forum Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu (WTO) w odniesieniu do planowanego przyjęcia decyzji w sprawie przedłużenia zwolnienia WTO umożliwiającego Unii Europejskiej („UE") przyznanie autonomicznych preferencji handlowych Bałkanom Zachodnim.

2. KONTEKST WNIOSKU

2.1. Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu

Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu (zwane dalej „porozumieniem WTO") weszło w życie w dniu 1 stycznia 1995 r.

Unia Europejska jest stroną tego porozumienia.

2.2. Konferencja ministerialna i Rada Generalna Światowej Organizacji Handlu

Na podstawie art. IV ust. 1 porozumienia WTO konferencja ministerialna jest upoważniona do podejmowania decyzji we wszystkich sprawach związanych z wielostronnymi porozumieniami handlowymi.

Na podstawie art. IV ust. 2 porozumienia WTO w przerwach między sesjami konferencji ministerialnej jej funkcje pełni Rada Generalna.

Na podstawie art. IX ust. 1 tego porozumienia WTO zazwyczaj podejmuje decyzje w drodze konsensusu.

2.3. Planowany akt Rady Generalnej WTO

Na podstawie art. IX ust. 3 porozumienia WTO w wyjątkowych okolicznościach zobowiązanie nałożone na członka może zostać zawieszone.

Na wniosek UE Rada Generalna WTO może przyjąć decyzję o przedłużeniu istniejącego zwolnienia WTO umożliwiającego UE przyznanie autonomicznych preferencji handlowych Bałkanom Zachodnim („planowany akt").

Obowiązujące zwolnienie wygasa z dniem 31 grudnia 2021 r. Celem planowanego aktu jest zatem przedłużenie zawieszenia do dnia 31 grudnia 2026 r.

Planowany akt będzie wiążący dla członków WTO zgodnie z art. IX ust. 3 oraz art. II ust. 2 porozumienia WTO, który stanowi: „Porozumienia i związane z nimi instrumenty prawne zawarte w załącznikach 1, 2 i 3 (...) stanowią integralne części niniejszego porozumienia, wiążące dla wszystkich Członków".

3. STANOWISKO, JAKIE MA BYĆ ZAJĘTE W IMIENIU UNII

W dniu 16 grudnia 2020 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie (UE) 2020/2172 przedłużające okres stosowania autonomicznych preferencji handlowych do dnia 31 grudnia 2025 r.[1] na produkty pochodzące z Bałkanów Zachodnich (Albania, Bośnia

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2172 z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1215/2009 wprowadzające nadzwyczajne środki handlowe dla krajów i terytoriów uczestniczących lub powiązanych z procesem stabilizacji i stowarzyszania Unii Europejskiej (Dz.U. L 432 z 21.12.2020, s. 7).

i Hercegowina, Czarnogóra, Kosowo*, Macedonia Północna i Serbia). Preferencje handlowe zostały pierwotnie przyznane rozporządzeniem Rady (WE) nr 2007/2000[2], a następnie kilkakrotnie przedłużane.

W przypadku braku zwolnienia UE z obowiązków na podstawie art. I ust. 1 Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 (GATT 1994) oraz art. XIII GATT 1994 traktowanie przewidziane w autonomicznym systemie preferencji handlowych należałoby rozszerzyć, w koniecznym zakresie, na wszystkich pozostałych członków Światowej Organizacji Handlu (WTO).

W związku z tym UE jest zobowiązana do złożenia wniosku o przedłużenie zwolnienia WTO dotyczącego autonomicznych preferencji handlowych przyznanych przez UE Bałkanom Zachodnim na podstawie art. IX ust. 3 porozumienia WTO na dodatkowy okres pięciu lat, do dnia 31 grudnia 2026 r. Oprócz złożenia tego wniosku UE powinna poprzeć jego przyjęcie na forum Rady Generalnej WTO.

Byłoby to czwarte przedłużenie zwolnienia, pierwotnie przyznanego w dniu 8 grudnia 2000 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.[3], a ostatnio przedłużonego w dniu 7 grudnia 2016 r.[4] Powodem wnioskowania o pierwotne zwolnienie oraz kolejne przedłużenia jest utrzymująca się trudna sytuacja gospodarcza w regionie oraz fakt, że przyznanie przez Unię tym państwom preferencyjnego traktowania kwalifikujących się produktów ma na celu wspieranie rozwoju gospodarczego w sposób zgodny z celami GATT 1994.

4. PODSTAWA PRAWNA

4.1. Proceduralna podstawa prawna

4.1.1. Zasady

Art. 218 ust. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określa tryb przyjmowania decyzji ustalających „stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy”.

Pojęcie „akty mające skutki prawne” obejmuje akty, które mają skutki prawne na mocy przepisów prawa międzynarodowego dotyczących danego organu.

4.1.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Rada Generalna WTO jest organem utworzonym przez umowę, a mianowicie na mocy porozumienia WTO.

Akt, który Rada Generalna miałaby przyjąć, jest aktem mającym skutki prawne. Planowany akt byłby wiążący na mocy prawa międzynarodowego zgodnie z art. II ust. 2 i art. IX ust. 3 porozumienia WTO.

Planowany akt nie uzupełnia ani nie zmienia ram instytucjonalnych umowy.

---

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

2 Dz.U. L 240 z 23.9.2000, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 530/2007 (Dz.U. L 125 z 15.5.2007, s. 1), w formie ujednoliconej rozporządzeniem Rady (WE) nr 1215/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. (Dz.U. L 328 z 15.12.2009, s. 1).

3 WT/L/380.

4 G/C/W/731.

W związku tym proceduralną podstawą prawną proponowanej decyzji jest art. 218 ust. 9 TFUE.

4.2. Materialna podstawa prawna

4.2.1. Zasady

Materialna podstawa prawna decyzji przyjętej w trybie art. 218 ust. 9 TFUE jest uzależniona głównie od celu i treści planowanego aktu, którego dotyczy stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii. Jeżeli planowany akt ma dwojaki cel lub dwa elementy składowe, a jeden z tych celów lub elementów da się określić jako główny, zaś drugi ma jedynie poboczny charakter, decyzja przyjęta w trybie art. 218 ust. 9 TFUE musi mieć jedną materialną podstawę prawną, a mianowicie podstawę, której wymaga główny lub dominujący cel lub element składowy.

4.2.2. Zastosowanie w niniejszej sprawie

Główny cel i treść planowanego aktu odnosi się do wspólnej polityki handlowej.

Materialną podstawą prawną proponowanej decyzji jest zatem art. 207 ust. 4 akapit pierwszy TFUE.

4.3. Wniosek

Podstawą prawną proponowanej decyzji powinien być art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 9 TFUE.

2021/0121 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma być zajęte w imieniu Unii Europejskiej w ramach Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu w sprawie wniosku Unii Europejskiej o przedłużenie zwolnienia WTO umożliwiającego przyznanie autonomicznych preferencji handlowych Bałkanom Zachodnim

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu („porozumienie WTO”), zostało zawarte przez Unię decyzją Rady 94/800/WE[1] i weszło w życie w dniu 1 stycznia 1995 r.

(2) Zgodnie z art. II ust. 2 porozumienia WTO porozumienia i związane z nimi instrumenty prawne zawarte w załącznikach 1, 2 i 3 („wielostronne porozumienia handlowe”), w tym Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu 1994 (GATT 1994), stanowią integralne części porozumienia, wiążące dla wszystkich członków.

(3) Na podstawie art. IV ust. 1 porozumienia WTO konferencja ministerialna może podejmować decyzje we wszystkich sprawach związanych z wielostronnymi porozumieniami handlowymi. Konferencja ministerialna składa się z przedstawicieli wszystkich członków i spotyka się co najmniej raz na dwa lata. Na podstawie art. IV ust. 2 porozumienia WTO w przerwach między sesjami konferencji ministerialnej jej funkcje pełni Rada Generalna. Na podstawie art. IX ust. 1 tego porozumienia WTO zazwyczaj podejmuje decyzje w drodze konsensusu.

(4) Na podstawie art. IX ust. 3 porozumienia WTO w wyjątkowych okolicznościach konferencja ministerialna może zawiesić obowiązek nałożony na członka przez porozumienie WTO lub przez jakiekolwiek wielostronne porozumienie handlowe.

(5) Unia po raz pierwszy uzyskała zwolnienie z obowiązków wynikających z art. I ust. 1 GATT 1994 w dniu 8 grudnia 2000 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.[2], a ostatnio zwolnienie to przedłużono w dniu 7 grudnia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. w zakresie niezbędnym do przyznania przez Unię preferencyjnego traktowania dla kwalifikujących się produktów pochodzących z Bałkanów Zachodnich.

---

[1] Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1).

[2] WT/L/380.

(6) W dniu 16 grudnia 2020 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie (UE) 2020/2172 i przedłużyły ponownie okres stosowania autonomicznych preferencji handlowych do dnia 31 grudnia 2025 r.[3] w odniesieniu do Bałkanów Zachodnich (Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Kosowo*, Macedonia Północna i Serbia).

(7) W przypadku braku zwolnienia z obowiązków w ramach WTO stosowanie przez Unię autonomicznych preferencji handlowych wobec Bałkanów Zachodnich do dnia 31 grudnia 2025 r. należałoby rozszerzyć na wszystkich pozostałych członków WTO.

(8) Wniosek o przedłużenie zwolnienia WTO zezwalającego na przyznanie autonomicznych preferencji handlowych państwom Bałkanów Zachodnich jest uzasadniony ze względu na utrzymującą się trudną sytuację gospodarcza w regionie oraz fakt, że przyznanie przez Unię tym państwom preferencyjnego traktowania kwalifikujących się produktów ma na celu wspieranie rozwoju gospodarczego w sposób zgodny z celami GATT 1994, a także nie tworzy barier w handlu dla innych członków WTO. W związku z tym nadal utrzymują się wyjątkowe okoliczności uzasadniające przedłużenie zwolnienia na podstawie art. I ust. 1 oraz art. XIII GATT 1994.

(9) Należy określić stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii na forum Rady Generalnej WTO, ponieważ przedłużenie zwolnienia WTO dotyczącego autonomicznych preferencji handlowych przyznanych przez Unię Bałkanom Zachodnim będzie wiążące dla członków WTO,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Stanowisko, jakie ma być zajęte w imieniu Unii na forum Rady Generalnej Światowej Organizacji Handlu (WTO), obejmuje złożenie wniosku o przedłużenie do dnia 31 grudnia 2026 r. istniejącego zwolnienia WTO dotyczącego autonomicznych preferencji handlowych przyznanych przez Unię Europejską Bałkanom Zachodnim i opowiedzenie się za przyjęciem tego wniosku.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2172 z dnia 16 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1215/2009 wprowadzające nadzwyczajne środki handlowe dla krajów i terytoriów uczestniczących lub powiązanych z procesem stabilizacji i stowarzyszania Unii Europejskiej (Dz.U. L 432 z 21.12.2020, s. 7).

* Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.